

Een bron van zegen zul je zijn

(Hij zegent je 3)

Preek over Genesis 12:2b (door ds. Jos Douma)

Een bron van zegen zul je zijn.

Wie wil dat nu niet?! Een bron van zegen zijn. Ik vind dat een prachtige manier van zeggen. En je ziet het voor je: mensen die in de kracht van de Geest liefde uitdelen, die aandachtig zijn, een luisterend oor bieden, praktisch helpen, altijd een bemoedigend woord hebben. Kent u ze, zulke mensen? Bent u zelf misschien zo iemand?

Op deze zondag doen veel jonge mensen belijdenis. Ze geven ze hun ja-woord: 'U wil ik kennen, Here God! U wil ik volgen, Jezus!' En ze ontvangen een zegen: woorden vol kracht en liefde zodat ze een bron van zegen kunnen zijn.

Want wat is zegenen? Dat zijn krachtige en beschermende naam over je wordt uitgesproken. Dat je in Gods aanwezigheid wordt gebracht. Want daar raken we vaak uit weg. Soms doen we dat bewust: we stappen weg uit Gods aanwezigheid, om even zonder Hem te leven, om zonder Hem iets te doen. Vaak doen we het ook onbewust: het overkomt ons, het gebeurt dat we zo vol zijn van het alledaagse leven, dat God uit beeld verdwijnt en dat we zijn zegenende aanwezigheid verliezen.

Daarom is het ook zo goed om Pinksteren te vieren. We zeggen wel eens: 'Alle zegen komt van boven!' En dat is helemaal waar. De Geest komt ook van boven. En het belangrijkste wat Hij geeft, dat zijn niet in de eerste plaats de wonderlijke en grote en krachtige dingen die de aandacht trekken, maar eenvoudig dit: dat we Gods aanwezigheid ervaren, dat we merken dat Hij erbij is, dat de HEER je beschermt en leidt. Zegen betekent niet dat het je altijd voor de wind gaat, maar vooral dat Hij er toch bij is ook als het leven tegenvalt.

--

We gaan nu eerst proberen om de woorden te horen die God tot Abram sprak. Ze werden wel tegen hém speciaal gezegd. Maar alle kinderen van Abram mogen delen in die zegen. Dat heeft te maken met de doop: *'t verbond met Abraham zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind*. Abraham is de vader van alle gelovigen. En het is altijd boeiend om iets te horen over je vader, ook over je geestelijke vader Abram.

Hij krijgt van God een overvloedige belofte van zegen! We zitten nog behoorlijk aan het begin van de bijbel in Genesis 12, maar er is al een paar keer eerder sprake geweest van de zegen. In Genesis 1 zegent God alle levende wezen in het water met de woorden: 'Wees vruchtbaar en word talrijk' (1:22). En Hij zegent ook Adam en Eva, met soortgelijke woorden (1:28). Verder zegent de HEER de zevende dag die Hij heilig verklaart (2:3). Hij zegent ook Noach en zijn zonen,

alweer met woorden over vruchtbaar zijn en talrijk worden (9:1). En in Genesis 5 vers 1 en 2 lezen we: 'Toen God Adam schiep, de mens, maakte hij hem zo dat hij leek op God. Mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen. Hij zegende hen en noemde hen mens toen zij werden geschapen.'

Het is dus niet verbazingwekkend dat we het een zegen noemen als je kinderen krijgt: vruchtbaar zijn en talrijk worden vinden we steeds terug rondom de zegen van God. En als we de lijnen heel ver doortrekken vanuit het begin van Genesis, dan mogen we ook bedenken dat de Christuszegening, de geboorte van Jezus, onlosmakelijk verbonden is geweest met dat vruchtbaar zijn en talrijk worden. Alleen zo kon de Zoon van God als mens op aarde worden geboren.

Toch ligt daar niet de kern van de zegen waarmee de HEER ons wil zegenen. Dan zouden mensen zonder kinderen of met weinig kinderen niet gezegend zijn. Dat is natuurlijk niet waar. De kern van de zegen is veel meer dit: dat God met je is, dat je in zijn tegenwoordigheid mag leven, dat Hij je telkens weer in zijn aanwezigheid wil brengen, dat je mens mag zijn die lijkt op God, dat Hij zijn gelaat naar je toewendt en je vol genade en liefde aankijkt.

En nu krijgt Abram te horen dat hij weg moet trekken uit zijn vertrouwde omgeving: weg uit zijn land en bij zijn familie vandaan om naar een nieuw land te gaan. En zo, langs die weg, gaat de HEER Abram zegenen. Abram kan dus niet gezegend worden als hij blijft in het land waar hij toen woonde. We verbinden dat straks met wat Petrus zegt tegen de mensen die naar zijn Pinkstertoespraak hebben geluisterd. 'Wat moeten we doen, broeders?' En Petrus zegt: 'Keer u af van uw huidige leven.' Ziet u dat het daar ook bij Abram om gaat? Hij moet zich afkeren van zijn huidige leven, in dat andere land dat zo vertrouwd voor hem was, omdat God een veel beter leven voor hem in gedachten heeft, een gezegend leven, een leven in Gods tegenwoordigheid.

En weet u waarin die zegen zichtbaar wordt in Abrahams leven? In Izaäk die geboren wordt, maar dat gaat allemaal niet vanzelf: wat hebben Abram en Sara lang moeten wachten (van de zegen geldt hetzelfde als van al het goede: het komt soms langzaam)! De zegen wordt ook zichtbaar in zijn bezit en zijn rijkdom, in de voorspoed die hij ondervindt, in zijn bekendheid en het aanzien dat hij genoot. Vooral in het Oude Testament wordt die koppeling heel vaak gemaakt: tussen zegen en voorspoed op het gebied van rijkdom, kinderen en bezit.

Maar let op: dat zijn alleen maar tékens van gezegend zijn. Ook als dat er allemaal er niet is, kun je een zeer gezegend mens zijn, namelijk als je leeft in Gods tegenwoordigheid. De materiële zegeningen waarmee Abram gezegend wordt halen het ook niet bij de geestelijke zegeningen: dat hij een sterk geloof heeft, dat hij op God vertrouwt in moeilijke tijden en bij moeilijke keuzes, dat hij Gods kracht ervaart, dat hij bevriend is met God. Gezegend zijn betekent vóór alles: dat je dichtbij de HEER leeft en dat Hij je altijd weer in zijn aanwezigheid brengt.

Zo is dat voor Abram, en zó kan hij ook een bron van zegen worden. Dat is belangrijk om goed te zien: pas als je Gods zegen ontvangt en er ontvankelijk voor bent, pas dan kun je een bron van zegen worden: 'Ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn.' Niet andersom dus: dat God je pas zegent als je een bron van zegen bent. Dat is een gedachte die zomaar post

kan vatten: als ik mooie dingen doe, dan zal God me daar wel voor zegenen. Nee dus: eerst is er de zegen van God en dán worden we een bron van zegen.

Weet u wat trouwens heel opvallend is? Dat dat woord zegenen in deze paar verzen zo vaak wordt genoemd. Maar liefst vijf keer. Het getal vijf is niet zonder betekenis. Het wordt wel het getal van de genade genoemd, een getal ook van volheid. Pinksteren valt bijvoorbeeld op de vijftigste dag na Pasen, dat is tien keer vijf: de genade op basis van Pasen wordt op Pinksteren vol gemaakt. Vijf is het getal van de boeken van de Thora. Vijf is ook het aantal vingers aan een hand. Daar is vast nog veel meer over te weten. Voor nu is interessant dat er een bijbeluitlegger is die Genesis 12:2-3 verbindt met Genesis 1:3-5. Daar wordt namelijk vijf keer het woord 'licht' gebruikt! (God zei: 'Er moet licht komen,' en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht.)

Genesis 1 staat voor een nieuw begin. En dat geldt ook voor Genesis 12, Gods nieuwe begin met de mensen door Abram uit te kiezen. Beide keren wordt dat begin gemarkeerd door een vijfvoudigheid, vol genade: licht en zegen. En als we dat met elkaar verbinden dan zou je kunnen zeggen: Gezegend ben je als je wandelt in het licht! Een bron van zegen ben je als je licht uitstraalt! En deze woorden van Jezus komen opnieuw tot leven: 'Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft' (Johannes 8:12).

- -

We maken nu even een grote sprong: van Genesis 12 gaan we naar Handelingen 2. Eeuwenlang was God bezig geweest om het waar te maken: ik zegen jou en in jou zullen alle volken gezegend zijn. In het centrum van die zegen ontmoeten we Jezus. Zijn komst op aarde, zijn kruisdood en zijn opstanding, dat is wat je met recht de ultieme bron van zegen zou kunnen noemen.

En als Petrus op Pinksteren gaat spreken, dan gaat het ook daarover. Niet allereerst over de Geest, maar over de Zoon. Gedreven door de Geest - het vuur sloeg er aan alle kanten uit - spreekt Petrus over Jezus. (Na de introductie waarin Petrus de profeet Joël citeert over de Geestes-uitgieting, gaat de rest van zijn toespraak helemaal over Jezus: Handelingen 2:22-36). Dat moet ons ook vandaag heel veel te zeggen hebben, als er veel aandacht is voor de Geest en voor de gaven van de Geest: het eerste wat de Geest doet na zijn uitstorting is Petrus inspireren om op een zeer indringende manier te spreken over Jezus, de gekruisigde en opgestane Heer!

En het is echt een indringend verhaal, zeer confronterend: 'Jullie hebben deze Jezus gekruisigd!' Diep getroffen zijn de mensen. Ze zijn geschokt, aan de grond genageld, een diep besef van zonde maakt zich van hen meester. Ook dat is Pinksteren. Ook dat is het werk van de Geest! En er brandt maar één vraag op de lippen: 'Wat moeten we doen?'

En ze krijgen te horen wat Abram te horen kreeg: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie en je naaste verwanten.' Dat zegt Petrus hier natuurlijk niet letterlijk, maar het gaat om dezelfde beweging. 'Keer u af van uw huidige leven.' Er staat in alle korthed: 'Bekeer u!' Maar ik vind het heel mooi dat er in de Nieuwe

Bijbelvertaling op deze plek wat meer woorden worden gewijd aan wat bekering is. 'Keer je af van je huidige leven.' Dat is: keer je af van de denkbeelden waar je je zo bij thuis voelt, breek met gewoonten die er als het ware ingebakken zitten maar die niet passen bij de Heer, durf te erkennen dat je los van God niet tot je bestemming komt maar slechts wat kunt voort dobberen in dit leven, hoe succesvol het er misschien ook uit ziet. Laat het los, breek ermee, verlaat het, dat vertrouwde leventje waarin niet de Heer op de troon van je hart zit, de Gekruisigde, maar waar jezelf op de troon zit. Het voelt misschien zo vertrouwd, zo goed, zo bekend. Maar de Pinksterboodschap is radicaal. 'Keer je af van je huidige leven!'

Want pas als we dat gaan doen, gaan we Gods zegen ervaren. Gaan we merken dat het leven alleen echt goed wordt als de HEER erbij is. Als je nog vastzit in dat huidige leven, dat zo vertrouwd voelt, kun je je daar maar weinig bij voorstellen. Het is dan bijna onvoorstelbaar wat er allemaal aan zegen gaat stromen wanneer je door de doop heen God een begin laat maken met je nieuwe leven.

Dat nieuwe leven wordt gestempeld door het geschenk van de heilige Geest: 'Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden' (Hand. 2:38). Dat is de belofte van God, die al begonnen is bij Abram. En als ik dat dan even kort zeg, dan zeg ik het zo: de Geest is Gods zegen, en een bron van zegen word je door de Geest.

Je ziet het vervolgens ook gebeuren, daar in Handelingen 2: 'Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel, braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde. Ze loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk' (Hand. 2:46-47). Oftewel: deze mensen werden een bron van zegen voor hun omgeving.

- -

Op deze Pinksterdag mogen we daarom ook een confronterende vraag leren stellen. Daar is wel moed voor nodig, omdat een eerlijk antwoord misschien wel pijn kan doen. Durf deze vraag te stellen aan de mensen om je heen: 'Vind jij mij een bron van zegen?' Met wat andere woorden is dat: 'Ben ik zo en leef ik zo dat door mij heen de liefdevolle en genadige aanwezigheid van de HÉÉR zichtbaar en ervaarbaar wordt?'

Dat is geen gemakkelijke vraag. En ik hoop dat er iets mag gebeuren zoals op die eerste Pinksterdag. Dat de mensen geschokt zijn, diep getroffen en nog maar één vraag hebben: 'Wat moeten we doen?' Vertaald naar vandaag: 'Hoe kan ik een bron van zegen worden?'

Daar wil ik tenslotte drie handreikingen voor doen, vanuit ons kennen van God als de Drie-enige, Vader, Zoon en Geest.

1. Laat je zegenen door de Vader! Zonder zijn zegen te ontvangen kunnen we geen bron van zegen worden. Die zegen krijg je als gelovige op belangrijke momenten in je leven: bij je geloofsbelijdenis, bij je kerkelijk huwelijk, bij de bevestiging als ambtsdrager. In elke kerkdienst krijg je die zegen van de Vader, want de kerkdienst is een unieke plek om de aanwezigheid van de HEER te

ervaren. Maar we ontvangen die zegen van de Vader ook overal waar we ons bewust op Gods tegenwoordigheid richten en zijn zegenende woorden over ons laten uitspreken. Zoek dus altijd weer plekken en momenten op die je in zijn tegenwoordigheid brengen. Dan ontvang je zijn zegen.

2. Verlang naar de vervulling met de Geest! De zegenende tegenwoordigheid van God wordt alleen door die Geest ervaarbaar. Hij is onmisbaar. En Hij wil vóór alles maar één ding: ons verbinden met Christus, het centrum van Gods zegen. Het is de Geest die de vrucht van de liefde groeien in onze levens (Gal. 5:22). Verlangen naar vervulling met de Geest betekent eenvoudig dit: je handen open doen als een teken dat je hart opengaat.

3. Wees als Jezus! Een bron van zegen kun je alleen zijn als Hij je bron is en als je Hem als het ware voortdurend voor je ziet. Zijn dienstbaarheid en zachtmoedigheid, zijn nederigheid en vriendelijkheid hebben een geweldige zegenende werking. Juist in ons voorbeeld zijn in het dagelijkse leven wil God zijn zegen uitdelen. Het gaat niet om het grote en het wonderlijke, maar om het authentieke en eenvoudige. Gewoon heel bijzonder, een bron van zegen, net als Jezus.

Gebed: HEER, dank U dat U al zoveel eeuwen liefdevol en genadig omgaat met uw kinderen, en dat U dat nieuwe begin maakte met onze geestelijke vader Abraham. Dank dat U het hebt waar gemaakt, dat in Abraham alle volken van de aarde gezegend zouden worden. Wat zijn we gezegend met Christus uw Zoon, die gekruisigd is voor onze zonden en die ons zijn Geest in overvloed heeft gegeven! Laat ons nu ook allemaal een bron van zegen. Help ons daarom om te wandelen in het licht van Jezus. Zegen ons zodat we een zegen kunnen zijn: liefdevol, vreugdevol en verwachtingsvol. Dank U dat het kán, door uw heilige Geest. Amen.

Liturgische handreiking

Kerkboek Gezang 103:1,2,3,4

Het evangelie van Gods wet

Kerkboek Gezang 103:5,6,7,8

Gebed

Schriftlezing: Handelingen 2:1-21 en 37-39

Psalm 105:2,5

Preek over Genesis 2:12b **Een bron van zegen zul je zijn**

Gebed

Opwekking 602

Voorbeden

Collecte

Liedboek Gezang 477:1,2